

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ DE SALUT DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL PM 1095-2011

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2022

Núm. 78

Presidència de la Sra. Beatriu Gamundí i Molina

Sessió celebrada dia 30 de març de 2022

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 12105/21**, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a mesures contra el tabaquisme. 1398
 - 2) **RGE núm. 12150/21**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a salut mental. 1409
 - 3) **RGE núm. 13091/21**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a centre de salut Canal Salat de Ciutadella. 1404
-

LA SRA. PRESIDENTA:

Bona tarda, senyores i senyors diputats. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Sí, presidenta. Miquel Ensenyat substitueix Josep Ferrà.

LA SRA. PRESIDENTA:

Molt bé. Passam a l'únic punt de l'ordre del dia...

LA SRA. PONS I FULLANA:

Perdó, presidenta...

LA SRA. PRESIDENTA:

Ai, disculpi!, disculpi...

LA SRA. PONS I FULLANA:

No es preocupi, Assumpció Pons substitueix Miquel Vidal.

LA SRA. TRIAY I FEDELICH:

Presidenta, Irene Triay substitueix Irantzu Fernández.

LA SRA. PRESIDENTA:

Molt bé. Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu al debat de les proposicions no de llei amb RGE núm. 12105/21, 12150/21 i 13091/21.

1) Proposició no de llei RGE núm. 12105/21, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, relativa a mesures contra el tabaquisme.

Passam al debat de la Proposició no de llei amb RGE núm. 12105/21, presentada pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos, MÉS per Mallorca i Mixt, relativa a mesures contra el tabaquisme. Per a la seva defensa té la paraula, per part del Grup Parlamentari Socialista, el Sr. Dalmau, per un temps de cinc minuts.

EL SR. DALMAU I DE MATA:

Gràcies, presidenta. Algunes consideracions prèvies al debat d'aquesta proposició no de llei, al debat d'aquesta PNL, fonamentalment perquè -com hauran pogut veure- es va registrar el passat 5 de novembre, i el mateix dia, una vegada registrada, o l'endemà, no ho record exactament, però poques hores més tard, l'Associació Espanyola Contra el Càncer de les Illes Balears va contactar amb el nostre grup per promoure una declaració institucional amb motiu del Dia internacional de lluita contra el càncer de pulmó que, com bé saben, se celebra el 17 de novembre.

També, com bé saben, aquesta proposta que va realitzar l'Associació Espanyola Contra el Càncer de les Illes Balears no va tenir el suport unànime de tots els grups i, per tant, no es va poder plantejar com a una declaració institucional i la vam enregistrar tots els grups que estàvem d'acord amb el contingut d'aquella iniciativa com una proposició no de llei, per debatre en el ple del Parlament, que esper que es pugui veure aviat.

En qualsevol cas, els grups que donam suport al Govern teníem aquesta iniciativa enregistrada i, atesa la seva importància i davant el fet, també, que inclou alguns punts d'acord que no estan prevists a la declaració institucional i posterior PNL que va proposar l'Associació Espanyola Contra el Càncer, vam decidir de mantenir-la per debatre en aquesta comissió.

Per tant, ara sí que entraria en matèria, a explicar el contingut d'aquesta proposició no de llei que respon, en primer lloc, a la iniciativa del Govern de l'Estat per modificar les actuals lleis que existeixen contra el tabaquisme i, per tant, que des del Parlament de les Illes Balears el Govern de l'Estat rebí una proposta per poder incloure a la legislació que pugui treure endavant els propers mesos, en relació amb el combat del tabaquisme.

Com bé deia, hi ha un seguit de normes aprovades des de l'any 2005, que inicialment van afavorir una disminució del consum de tabac, però que amb els anys han generat una certa ambigüitat pel que fa al seu compliment. I, ara mateix, com bé explica la PNL, existeix entre la ciutadania una certa percepció que la normativa vigent no s'aplica correctament i que per tant, ha perdut la seva eficàcia.

En aquest sentit, és evident que en l'actualitat els efectes dissuasius del consum de tabac han quedat obsolets i que, per tant, resulta necessari aprovar noves mesures que permetin minvar el tabaquisme. En aquest sentit, també la proposició no de llei té en compte la proposta defensada a la Declaració de Madrid, de l'any 2008, on diferents col·lectius sanitaris, científics i pacients van constatar les problemàtiques que encara ara genera el consum de tabac i expliquen la necessitat d'actualitzar la legislació vigent, per introduir noves mesures que siguin més contundents i restrictives.

La proposició no de llei també fa referència al marc de la pandèmia generada per la COVID, primer perquè es van generar un seguit de *fake news*, també de boles en relació amb el consum del tabac i, especialment, amb els efectes beneficiosos de la nicotina per combatre o tractar o curar la COVID 19, els quals, evidentment, van ser desmentits, tant pel Ministeri de Sanitat com per l'Organització Mundial de la Salut i sobre els quals també vam aprovar una proposició no de llei en aquesta comissió. Però, a part d'aquesta qüestió, la pandèmia també ha comportat un conjunt de restriccions, que, ara mateix, des de l'àmbit sanitari, científic, es demana que es mantinguin en el cas concret de la restricció del consum de tabac, o en relació amb l'ampliació dels espais lliures de fum.

Igualment, el Pla europeu de lluita contra el càncer, té com a una de les seves fites, aconseguir que a l'any 2030 tota una generació hagi crescut sense tabac i per això també explícita mesures per dificultar l'accés del tabac als joves, perquè, si bé

la setmana passada comentàvem els problemes de l'obesitat entre la població més jove, també, en el cas del consum de tabac, la previsió que es pugui evitar a les edats més primerenques també evitarà problemes en el futur a tots els possibles consumidors de tabac.

Per acabar, Sra. Presidenta, els punts d'acord d'aquesta PNL s'estableixen en dos blocs. Un bloc, que preveu un conjunt de mesures que insten el Govern de l'Estat, que, com bé deia a l'inici, impulsa també una legislació actualitzada, i és allà on preveiem que pugui incloure aquestes peticions, i un altre bloc de mesures relatives al Govern de les Illes Balears.

En relació al primer bloc, a les mesures que insten el Govern de l'Estat, el punt primer d'aquesta PNL demana aprovar noves iniciatives reguladores en la lluita contra el tabaquisme, mitjançant l'ampliació d'espais sense fum, com bé he dit.

El segon punt, insta a promoure mesures que garanteixin la protecció de la salut dels menors front al tabac, en diferents àmbits.

El tercer punt, a impulsar línies d'actuació per a la prevenció del tabaquisme, també consensuades amb les comunitats autònomes i dins el marc de l'Atenció Primària.

El quart punt, facilitar a la població fumadora aquells serveis sanitaris que permetin abordar el consum de tabac i totes aquelles qüestions relatives al tractament del tabaquisme, per tant, que tinguin un fàcil accés a aquest serveis sanitaris, per poder...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sr. Dalmau, el seu temps s'ha exhaurit.

EL SR. DALMAU I DE MATA:

... -acab tot d'una, Sra. Presidenta-, per poder abordar les qüestions relatives al tabaquisme, campanyes de comunicació, també el compliment de la llei actual i la disminució en l'accés als diferents tipus de tabac.

I el segon punt, Sra. Presidenta, insta el Govern de l'Estat a promocionar les unitats de deshabitació de tabac, a desenvolupar un pla d'atenció al fumador i, finalment, a abordar de manera específica les conseqüències del consum de tabac, sobretot pel que fa als col·lectius més vulnerables.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

També per a la defensa d'aquesta proposició no de llei, té la paraula, per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos, la Sra. Martín.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, presidenta. S'havia d'acabar el món per prohibir fumar dins els edificis públics, dins els locals d'oci i s'ha vist

com tots aquells mals auguris que es varen fer per part de diferents partits polítics no varen arribar mai. Va ser una mesura encertada i hem d'avançar, hem d'avançar en la prevenció del tabaquisme i en l'actuació enfront d'aquest problema, que, com hem comentat, aquesta addicció que genera moltíssima patologia respiratòria i tot un seguit de tipus de càncer, que jo no desglossaré, perquè crec que són prou coneguts.

Ens preocupa l'inici del tabaquisme en els joves en edats primerenques, que encara es produeix. Ens preocupa el tabaquisme en embarassades, que comporta que aquestes criatures estiguin sotmeses a tota una sèrie de tòxics, amb un risc elevat de part prematur i també de patologies respiratòries en la primera infància. Ens preocupa que, davant una crisi, hi hagi més ansietat, més problemàtica a la població que pugui augmentar el consum de tabac. I ens preocupa també que hi hagi sèries, pel·lícules, etc., on es fa apologia claríssima i publicitat del consum del tabac.

Per tots aquests motius i molts d'altres, hem proposat aquesta PNL que, certament, com ha comentat el Sr. Dalmau, lamentam que no fos una declaració institucional, però bé, no passa res, no defallirem. Pensam que aquesta lluita és justa i que l'hem de continuar. Necessitam més unitats de deshabitació de tabac a l'àmbit d'Atenció Primària. Necessitam que els tractaments siguin accessibles a totes la població de les nostres illes. Abordar de manera específica aquestes conseqüències i, sobretot, prevenir, prevenir per a una millor salut, prevenir per evitar malalties i prevenir per a una major qualitat de vida a les nostres illes.

Esperam el suport d'aquesta iniciativa per part dels grups parlamentaris i quedam a l'espera de les intervencions, per a dubtes, consultes o qualque tipus de proposta, que es pugui ocasionar avui horabaixa.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. També per a la defensa d'aquesta iniciativa, té la paraula per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca el Sr. Ensenyat.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Tal volta, o per ventura no som la persona més adequada per parlar de tabaquisme, o sí; és a dir, crec que és una qüestió, -la Sra. Martín diu que sí-, sí, o no, ja ho veurem, en tot cas, crec que tots som molt conscients i tots ja som grandets. I, en primer lloc, el que hem de lamentar és que no fóssim capaços d'arribar a un acord amb una declaració institucional, arran d'una proposta d'una entitat amb el prestigi que té l'Associació Espanyola contra el Càncer i, evidentment, és un dels dies que ens hem de fer preguntes; és a dir, crec que la finalitat d'un dia internacional d'una causa, evidentment és tenir en compte aquella causa i, per tant, són d'aquests dies que hem de tenir en compte que el càncer existeix.

Jo ahir mateix vaig anar a Son Valentí, d'una al·lota de 44 anys, mare de dos infants i, evidentment, són situacions dramàtiques i totalment absurdes i que moltes vegades ens pensam que no ens tocaran mai. Això precisament m'ho deia de la mare d'aquesta al·lota, d'això, que quan parles d'aquestes coses no penses mai que t'ha de tocar a tu, i crec que això li passa a tothom, però el càncer hi és.

I precisament en molts d'altres càncers, per ventura no sabem molt clar quina és la relació que hi pugui haver en determinats hàbits, com l'alimentació, com l'exercici físic, com moltíssims, però en aquest cas sí que sabem que hi ha una relació directa entre el tabaquisme i entre el càncer i altres malalties que, evidentment, també suposen un risc important per a la salut de les persones. I crec que és important en aquest sentit, i vist que va ser aquesta data assenyalada que ens convidava a aquesta reflexió, veure també el procés que hem fet durant els darrers anys, els darrers 50 anys. És a dir, molts recordaran, ara és veritat que ens preocupa l'edat primerenca en què els joves comencen a fumar, però és que quan jo era al·lot, el dia de Sant Antoni podies dur tabac a l'escola i podies fumar, o el mestre fumava dins l'escola, o coses d'aquestes que les contes avui en dia, o fins i tot a un hospital es fumava, jo també encara ho record. Per tant, crec que hem avançat moltíssim

És vera que, com deia el Sr. Dalmau, quan ens varen prohibir fumar a locals públics semblava que havia de caure el món, de fet, automàticament vàrem deixar de fumar -els que llavoncs encara fumàvem- vàrem deixar de fumar, la meitat, o molt manco de la meitat, perquè, com que no podies fumar, i si era a l'hivern, sortir defora a fer una cigarreta era una qüestió de vegades, complicada, no? S'imaginin, si això era a Finlàndia, que llavors ja estava..., prou abans que a Espanya, ja estava prohibit fumar dins els locals i havies de sortir defora i estaves a 10º baix zero, et fugia la fumera de cop, no?

Per tant, jo crec que és un dia que -ja que no vàrem poder fer aquesta declaració a nivell institucional o almanco amb la immensa majoria dels grups parlamentaris- almanco ho facem avui, i que sigui aquesta contribució a aquesta reflexió, i molt especialment per als que encara seguim fumant i que segurament encara necessitam una sempenta per deixar de fer-ho, en tot cas, és la nostra responsabilitat i nosaltres també hem de ser corresponsables amb els nostres conciutadans i, per tant, també ser conscients que, en certa manera, també posam en perill la seva salut.

Res més a afegir. Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

També per a la defensa d'aquesta iniciativa, té la paraula, per part del Grup Parlamentari Mixt, el Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, el tabac ha tengut una evolució, l'impacte en la societat, que per sort és més positiva del que pensàvem, perquè hem de recordar que als anys 50 o 60 fins i tot es pensava que era bo per a aprimar-se o per a la tos, avui en dia, almenys, ja hi ha una consciència col·lectiva que

no és bo per a aquestes qüestions, però sí que és cert que encara queden moltes passes a fer.

Cada any, 8 milions de persones moren per causa del tabac a tot el món, i s'han de tenir clares les xifres perquè, si no, com ha dit el Sr. Ensenyat, no queda clar l'impacte que té a la nostra societat. Del 80% de persones que són consumidors de tabac, aproximadament uns 1.300 milions de persones, quasi 1.000 milions de persones són de països que tenen un nivell econòmic molt baix, però que sí que tenen la consciència que fumar és bo o és una pràctica molt habitual.

Les mesures com l'apujada d'imposts, les mesures d'imatge als paquets de tabac, així com també les mesures als centres de salut, a Formentera s'han fet molts tallers de deshabitució del tabac que han funcionat molt bé, sí que són efectives per a la societat, però, tot i així, no som capaços encara de deixar clar que és una de les causes primordials del càncer.

Aquí hem estat debatent, ha vingut, ha comparegut el president de l'AECC de les Illes Balears, ens ha explicat la segona o tercera onada que pot venir, derivada del càncer, per no haver detectat..., però hem de parlar també de la prevenció: deixar de fumar és una mesura de prevenció, bona per a la salut.

Com també s'ha dit, el dia 31 de maig és el Dia mundial sense tabac; el dia 4 de febrer, Dia mundial de la lluita contra el càncer però, tot i així, el 33% de tumors està clar que venen derivats del tabac, i el 22% de les morts, també, per càncer.

Llavors, hem de tenir clar que les mesures que es proposen en aquesta proposta són justament per conscienciar i augmentar la formació en aquestes qüestions. És per això que demanen el suport unànime d'aquesta cambra perquè, tot i que existeix la llibertat, i hi ha impostos i són mesures que han funcionat, s'ha de fer una passa més per poder aconseguir que aquesta addicció deixi de ser-ho per a moltes persones.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. S'ha presentat, per part del Grup Parlamentari Ciudadanos, l'esmena [RGE núm. 3136/22](#) i, per a la seva defensa, té la paraula el Sr. Gómez.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, presidenta, molt bona tarda a tothom. Nosaltres hem fet una esmena de modificació, però el que entenem que fa és, precisament, ser més incisiu en l'aspecte d'actuació, que no només sigui a l'àmbit sanitari, sinó a l'àmbit també sociosanitari, perquè no tan sols l'Atenció Primària actua, sinó el conjunt d'entitats; evidentment, en tema de la promoció de la salut i la prevenció de riscos no saludables, evidentment, s'han de tenir en compte, i crec..., amb la compareixença del doctor Reyes, de l'Associació Espanyola Contra el Càncer de les Illes Balears, nosaltres vàrem fer una proposta que el disseny de les actuacions i campanyes fossin comptant amb l'aportació, amb l'experiència i les bones pràctiques, de tot el conjunt d'actors dins aquest àmbit.

Per tant, formulam aquí una esmena amb una proposta de modificació del punt 2.1, no del punt 2, sinó concretament del punt 2.1, que parla, que proposa la reorganització, difusió i ampliació dels serveis i programes sanitaris i sociosanitaris d'atenció a les persones consumidores de tabac i el seu apropament als ciutadans. És una estratègia que entenem que és molt més incisiva i molt més transversal en diferents àmbits.

Nosaltres donarem suport al conjunt de la iniciativa que es presenta aquí, l'haguéssim subscripta igualment. Ens estranya que no s'hagi pogut fer una declaració institucional quan, precisament, en el mes de novembre del 2019 es va presentar també una iniciativa, en aquesta línia de lluita contra el tabaquisme, ho deia així, "combatre el tabaquisme", i va tenir el suport de tots els grups.

Aquesta ens dona més coratge i ens encoratja més a donar suport, atès que es fa una incidència en un col·lectiu tremendament vulnerable i passiu, que és la infància i els adolescents, per la qual cosa, atès el nombre de casos que es detecten, nosaltres miram les bases de dades, crec que és important potser de vegades dur una projecció en aquestes comissions perquè es vegi de què parlem, no només la posició legítima que poden tenir tots els grups, sinó que parlem, per exemple, de la quantia de tipus de càncers que es produeixen arran del tema de fumar.

Fumador actiu a les Illes Balears, 300.000 persones, cada dia fumen, o sigui, consumidors habituals de tabac, 300.000, d'una població d'1.200.000; quan, per exemple, a una província com Saragossa, que té a prop d'1 milió d'habitants, n'hi ha 200.000 de fumadors diaris. Per tant, s'han d'analitzar els perfils i la incidència de les campanyes ha de ser molt més precisa que les campanyes genèriques que se solen fer, perquè ens adonam que no inhibeix d'aquest risc que hi pot haver.

Per altra banda, la incidència important que ens ha de preocupar és que els fumadors, consumidors de tabac entre 15 i 24 anys estan apujant considerablement. La pandèmia ha estat, precisament, i s'abordarà també en tema de salut mental i en tema d'addiccions, ha empitjorat molt també aquesta situació. I, per tant, entenem que les mesures tant de prevenció, de promoció i també d'inspecció, crec que vostès se n'adonaran quan caminin per Ciutat, que s'incompleix la normativa a espais, en les cafeteries i bars, a espais oberts, és a dir, al carrer, on hi ha un cartell i se segueix fumant.

Aquest tipus de perfil, aquesta reacció, que hi ha de la ciutadania perquè surt d'una pandèmia, d'unes restriccions, també s'ha d'abordar amb noves estratègies i amb noves campanyes des de la pedagogia, però també sobretot fent incidència amb una informació molt més estratègica.

L'altre dia nosaltres vàrem dur una proposta en el tema de cribratge de càncer de còlon, el càncer de còlon es troba aquí en un 14% d'incidència derivada del consum de tabac, no me'n vull anar a totes les que suposen de l'àmbit respiratori del cos, és a dir, parlem que el 84% de càncer de laringe és provocat per causes del tabaquisme, de pulmó un 82%, un 49% el de faringe; és a dir, crec que hi ha més que motius no tan sols per tenir cura per a la salut de les persones, sinó per preveure, i

estam totalment d'acord que els fumadors passius no pateixin aquesta situació.

Per tant, nosaltres li donarem suport, també ho vàrem fer al Congrés dels Diputats amb una proposició no de llei del Grup Parlamentari Ciudadanos, el mes de gener del 2020, i seguint aquesta trajectòria, evidentment, crec que és necessària.

Lamentam que no pugui ser amb una declaració institucional que, evidentment, nosaltres haguéssim subscrit, però sí que demanam -també ho vàrem fer en els pressuposts de la comunitat autònoma a la conselleria- que aquestes campanyes siguin estratègiques, perquè que es facin el més immediat possible, tenim un Ens Públic de Radiotelevisió a les Illes Balears que és un instrument imprescindible també i que entra dins les cases per poder treballar i abordar conjuntament una estratègia del Govern de les Balears.

LA SRA. PRESIDENTA:

Obrim ara un torn de fixació de posicions. Per part del Grup Parlamentari Popular té la paraula la Sra. Borrás.

LA SRA. BORRÁS I ROSSELLÓ:

Gràcies, presidenta, bona tarda, diputats i diputades. El Grup Popular donarà suport a aquesta iniciativa dels grups que donen suport al Govern, perquè creiem en la importància d'impulsar iniciatives que promoguin hàbits de vida saludable i, com vàrem fer fa un parell de setmanes, creiem que prevenir, així com ho férem amb l'obesitat, creiem que prevenir el consum de tabac a una edat primerenca resulta fonamental per no crear nous fumadors, perquè no hem d'oblidar que un cervell exposat al fum del tabac a edats molt primerenques fa que sigui un cervell molt més propens a tenir addiccions quan és major.

L'exposició de motius d'aquesta PNL diu que hi ha un 41% de parcs públics en què hi ha restes de cigarretes, jo diria que en aquesta comunitat autònoma hi ha un cent per cent de parcs públics, perquè fins i tot en els carrers està ple de cigarretes i creiem que això és una cosa a evitar.

Que el percentatge de fumadors -com deia el portaveu de Ciutadans- d'entre 15 i 24 anys sigui del 21% i el de 24 a 34 anys sigui del 30%, és un fet que ens ha d'alertar i ens ha de tenir actius per promocionar hàbits de vida saludable i per prevenir qualsevol tipus d'addicció.

Ja hem recordat que el tabac és la substància que es consumeix amb major freqüència a Espanya i que està lligat a 16 tipus de càncer perquè té més de setanta substàncies cancerígenes. Segons la Societat Espanyola d'Oncologia, està clar que és el responsable del 33% de tumors i el 22% de les morts, especialment de càncer de pulmó, laringe, cavitat oral, esòfag, estómac, pàncrees i bufeta, són la primera causa de mort a les persones majors, sobretot homes.

Dic això per veure si al Sr. Ensenyat el podem encoratjar que això..., -bé, és difícil-, però es pot fer, i li ho diu una persona exfumadora i que he fumant als hospitals: nosaltres acabàvem de passar visita i el primer que fèiem era anar al control d'infermeria a fumar una cigarreta. Vull dir que una

persona que ha estat fumadora i molt fumadora li diu que és possible i que ho pot aconseguir, li promet que una persona, després d'haver-ho fet, està molt millor, al mes està molt millor, maldament sempre segueixi pensant a fumar.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears té la paraula la Sra. Ribas.

LA SRA. RIBAS I MARINO:

Gracias, presidenta, buenas tardes a todos los asistentes a esta comisión. Nosotros podemos apoyar en gran parte esta iniciativa, pero hay unos subapartados que no podremos darles nuestro apoyo, concretamente es el apartado 1.1, cuando dice “Aprovar noves iniciatives reguladores en la lluita contra el tabaquisme mitjançant l'ampliació dels espais sense fum”. No estàis concretando exactamente a qué os referís con esta ampliación de los espacios sin humo y hasta dónde queréis llegar. Por tanto, ante esa inconcreción, yo debo abstenerme.

Después, en todo lo demás por supuesto estoy, estamos a favor, promover medidas que garanticen la protección de la salud; líneas de ayuda; líneas de actuación para la prevención del tabaquismo, por supuesto; facilitar el acceso de los fumadores a servicios sanitarios también, en fin, estamos de acuerdo en todo.

Llegamos al punto 1.7, cuando dice “Armonizar la fiscalidad y hacerla... i fer-la semblant als països més desenvolupats del nostre entorn”. Nosotros estamos en contra de las subidas de impuestos, y más ahora, donde tenemos una inflación desbocada, y también hay que tener en cuenta que la renta media en España no es igual que en otros países. Por tanto, yo creo que lo que hay que mirar es, si queremos armonizarnos con otros países europeos, exactamente qué carga supone para el consumidor medio en otros países e igualarla a los consumidores españoles. En ningún caso creo que armonizarnos con otros países, donde la media de la renta no es la misma, al final no es una armonización, sino que es más penoso para los españoles.

Por tanto, también en este punto votaría que no. Si es posible la votación separada del punto 1.7 y del punto 1.1, pues, al resto votaré a favor.

Gracias, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes té la paraula la Sra. Pons.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, presidenta, senyores i senyors diputats. Vull dir que nosaltres votarem a favor d'aquesta iniciativa que avui se'ns presenta.

Creiem que la societat ha d'evolucionar, aquella frase tan nostra “de qualque cosa hem de morir”, ha quedat clar que del tabac te mors, hi ha dades que ho diuen, aquí s'ha dit per part dels ponents i també d'alguns representants polítics: el tabac està darrere del 38% de les morts d'homes i del 25% de les dones, provoca càncer, malalties cardiovasculars i representa un repte important per al sistema sanitari i també per a la societat com a individus, a nivell individual, i també com a col·lectivitat.

Són moltes les informacions que s'han donat. Nosaltres, de totes maneres, voldríem aquí dir que hi ha una certa hipocresia en aquesta societat nostra, en aquest primer món per part dels estats, és a dir, per una banda, nosaltres o, en general, es recomana que no es fumi, però per l'altra hem de recordar que són 9.000 milions d'euros el que es recapta gràcies al tabac en aquest Estat espanyol; és a dir que, per una banda, les intencions són bones, però, per altra, la recaptació fiscal vinculada a aquest producte, que tot i això reflecteix un 27% de caiguda els darrers anys, després de la pandèmia, d'aquestes restriccions que s'han fet, és importantíssima.

Hem de dir també que la nostra comunitat autònoma, així i tot, no es troba entre les que més fumen, però sí es troba a la mitjana estatal d'aquells que consumeixen tabac. Sembla que Navarra i Castella-La Manxa sí que són dels que consumeixen més tabac, així com Múrcia, i nosaltres estariem en una situació mitjancera.

He de dir també -com deia- que 9.000 milions d'euros suposen l'equivalent al 0,3% del producte interior brut nacional. Així que tal vegada les mesures també haurien de ser estatals, ser conscients que aquest negoci també per a les arques de l'Estat suposa al final una despesa pel que fa al sistema sanitari.

I nosaltres, per suposat, creiem que qualsevol iniciativa que vagi dirigida a la salut de la ciutadania sempre serà i tindrà el vistiplau del Grup Parlamentari El Pi, així és que nosaltres hi votarem a favor. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps de deu minuts, per la qual cosa es demana al grup proposant si vol la suspensió de la sessió o si podem continuar.

Podem continuar. Per tant, per part del Grup Socialista té la paraula el Sr. Dalmau.

EL SR. DALMAU I DE MATA:

Sí, gràcies, presidenta. Deman disculpes per si a la meua primera intervenció no he pogut acabar d'explicar bé la iniciativa per manca de temps, he arribat un poc atropellat i, sense ser fumador, em faltava un poc l'alè, però bé, cap problema.

Sé que el Sr. Ensenyat és signant d'aquesta iniciativa, però ell començava la seva intervenció dient que era el manco indicat, jo puc donar fe que el Sr. Ensenyat a qualque moment ha intentat deixar l'hàbit del tabaquisme, ha intentat deixar de fumar, Sr. Ensenyat, vostè era batle a l'Ajuntament d'Esporles,

jo era un humil regidor, i crec que en aquelles setmanes els bells s'escoltaven d'enfora en el temps que vostè va intentar deixar de fumar, però que sigui un camí aquesta iniciativa i les que vendran perquè definitivament ho pugui aconseguir.

En relació amb la intervenció del Sr. Gómez, en primer lloc, vull manifestar el suport, el suport o el fet que acceptem la seva esmena al punt 2.1, com s'acostuma a dir, millora la redacció que apareix al punt d'acord de la PNL i, per tant, no tenim cap problema als grups signants per acceptar. A més també assumim el seu compromís també en relació amb tot allò referit al combat del tabaquisme.

I crec que seria bo també que, a partir d'ara i arran de la iniciativa que vam acabar signant pràcticament tots els grups, que mantinguem aquesta unanimitat també, pràcticament aquesta unanimitat en les iniciatives que puguin venir amb posterioritat en relació amb tot allò que envolta el consum de tabac.

Per respondre a la Sra. Ribas, a les dues qüestions a les quals s'han referit, és cert que el punt 1.1 no determina quins són aquests espais on s'haurien d'ampliar els espais sense fum, si bé és cert que l'exposició de motius esmenta les restriccions que s'han establert en el marc de la pandèmia en relació amb el tabaquisme i, evidentment, un d'aquests i el més clar són les terrasses dels bars i restaurants. En aquest moment les Illes Balears és l'única o de les poques comunitats que mantenen aquesta restricció i, com vostès saben, des de l'AECC, una de les seves reivindicacions ara mateix és que almanco es mantengui la restricció en aquest tipus d'espais per evitar el consum de tabac. Evidentment, aquest espai, evidentment si en poden venir d'altres també, però això serà la normativa estatal la que ho determini, però queda clar que un dels espais és aquest, com bé queda constància a l'exposició de motius.

I en relació amb la fiscalitat, és cert que el seu grup i el meu diferim segurament en tot el que es refereixen a fiscalitat. Des del nostre punt de vista aquesta harmonització en el marc de la Unió Europea no pretén una altra cosa que tenir un efecte dissuasiu en relació amb el consum de tabac i, per tant, nosaltres ho defensam des d'aquest punt de vista, des d'aquest plantejament.

Segui com sigui, com bé he dit a la meva intervenció inicial, tendrem una nova oportunitat de debatre una iniciativa semblant a aquesta al Ple del Parlament, que és aquella que vam poder signar pràcticament tots els grups parlamentaris amb representació i que va impulsar l'Associació Espanyola contra el Càncer a les Illes Balears, amb motiu del Dia mundial de prevenció del càncer de pulmó.

Això és tot. Gràcies, presidenta. Acceptarem la votació per separat. Disculpi.

LA SRA. PRESIDENTA:

Entesos. Corresponen ara al Grup Parlamentari Unidas Podemos, té la paraula la Sra. Martín.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, presidenta. Vull agrair el suport dels grups. Òbviament, no s'entén que grups parlamentaris defensin la vida i no defensin mesures d'actuació que s'ha vist que tenen una repercussió positiva en la disminució del tabaquisme.

I, simplement, per acabar, òbviament, hi ha beneficis indubtables per a la salut en deixar de fumar, però també n'hi ha d'altres que de vegades són manco coneguts, jo vull encoratjar tothom que vulgui deixar el tabac, que per ventura ens vegi pel canal de YouTube del Parlament, vull encoratjar, com no pot ser d'altra manera, el Sr. Ensenyat, millora, i molt, el gust del menjar una vegada s'ha deixat de fumar, no només és per salut, també és per gaudir de la vida.

I pensam que augmentar recursos destinats a la població de les nostres illes en aquest àmbit pot ser molt positiu per salvar vides, per millorar la qualitat de vida i, en definitiva, per tenir un bon futur per a la nostra terra. Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara al Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Ensenyat.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Sí, moltes gràcies, Sra. Presidenta. Moltes gràcies, diputats i diputades, perquè avui horabaixa m'he sentit com l'estrella convidada.

(Algunes rialles i remor de veus)

També és cert que els he contat la meva experiència, o almanco la darrera. També vull dir-los que la darrera va ser a través del Servei d'Atenció Primària i un medicament que ens donaven el varen retirar perquè era cancerigen, la qual cosa tampoc no va ajudar gaire la cosa, no?

Però, bé, evidentment crec que tots tenim l'obligació de pensar en el bé comú i especialment en una qüestió tan sensible com és aquesta.

I també estic d'acord, en part, amb l'exposició que ha fet la Sra. Pons, que, com a societat, evidentment, hi ha una certa hipocresia respecte d'això, com també hi pot haver en el consum d'altres substàncies, on l'Estat, per una part ingressa, però si comptàssim el que ingressa per una part i el que inverteix en despesa sanitària, evidentment aquesta és molt més grossa que el que pugui ingressar per altres vies. Però que no deixa de ser un tema que en certa manera li manca una certa coherència i una certa, evidentment, també hipocresia que massa vegades la donam per feta.

Per tant, crec que és important sempre reivindicar aquestes dades, com deia a la intervenció d'abans, que ens permet després reflexionar sobre qüestions molt concretes i especialment sobre les passes que fem conjuntament com a societat.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara al Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, ho acaba d'esmentar el Sr. Ensenyat, sí que és cert que la nostra societat té una hipocresia no només front al tabac, sinó front a diverses substàncies que són addictives, que tenen uns impostos alts, però que sí que és cert que després es parla de la recaptació dels impostos, però fem xifres: les tabaques diuen que ingressen 9.000 milions d'euros a les arques de l'Estat, però després no parlen dels 7.700 que costa directament el tractament de les malalties relacionades amb el tabac o dels 8.700 milions d'euros que costa la despesa en prestacions socials per les baixes laborals de les empreses, també de les persones que tenen malalties relacionades amb el tabac. Llavors, si fem la suma, crec que és senzilla, 16.000 milions d'euros, front a 9.000 milions d'euros quan només parlem de taxes, d'imposts i d'ingressos.

Per això, també en aquest tema la Sra. Ribas ha fet un esment sobre els impostos. L'organització Mundial de la Salut ha fet directament un estudi que diu que els impostos són una mesura eficaç per reduir el consum de tabac, l'Organització Mundial de la Salut, i que és el mitjà més eficaç, més que les xerrades, més que tot el que podem fer, l'apujada d'imposts és la mesura més eficaç per reduir el consum de tabac. En els països que tenen uns ingressos mitjans o alts, una pujada d'un 10% redueix un 4% els consumidors de tabac, i en els països d'ingressos més baixos, un 5%. Llavors, la pujada d'imposts...; és més, diuen també que ha de ser més alta que l'augment dels ingressos, és la mesura més efectiva.

Llavors, fer l'augment d'ingressos quan s'ha parlat, ho ha dit el Sr. Dalmau, sobre que difereixen sobre les mesures fiscals, des del meu grup també exposam que diferim, perquè les mesures fiscals en la pujada o baixada d'imposts han de ser quirúrgiques i, en aquest cas, és un impost que s'hauria de pujar, justament perquè demostra que sí que té una efectivitat.

Per altra banda, hi ha una part que no s'ha parlat molt, que és l'afectació del medi ambient, els composts que hi ha dins el tabac, després parla d'unes altres substàncies, però en el consum de tabac directament tenim nicotina, tenim quitrà, tenim poloni-210, tenim amoníac, i aquests composts que queden a les lloques les quals, a més, es torben més de 10 anys a degradar-se, queden al nostre medi ambient. Parlem que hem de tenir cura del medi ambient i no només és l'afectació del tabac a les persones consumidores, és l'afectació al medi ambient i és l'afectació als segons consumidors, que són les persones que en la seva llibertat de no fumar resulta que han d'assumir el consum d'aquestes substàncies sense voler perquè no existeixen aquests espais sense fum.

És important també per això definir aquests espais, òbviament tenir-los en compte. I, per solidaritat amb la resta, per solidaritat amb els nins, que no han de ser afectats per aquestes qüestions, és pel que s'han de fer aquestes campanyes i aconseguir que el consum de tabac es redueixi el màxim possible. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Molt bé. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 12105/21. Primer votarem per separat els punts 1.1 i 1.7, per separat, 1.1 i 1.7.

Vots a favor?

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

Ah!, no votarà el mateix? D'acord. Idò, disculpau.

Primer votam l'1.1.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Sr. Secretari?

EL SR. SECRETARI:

12 vots a favor, cap vot en contra, 1 abstenció.

LA SRA. PRESIDENTA:

Passam a votar el punt 1.7.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Sr. Secretari?

EL SR. SECRETARI:

12 vots a favor, 1 vot en contra, cap abstenció.

LA SRA. PRESIDENTA:

I ara passam a votar la resta de la iniciativa, amb la incorporació de l'esmena de Ciudadanos al punt 2.1.

Vots a favor? Unanimitat.

Per tant, en conseqüència, queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 12105/21, relativa a mesures contra el tabaquisme.

3) Proposició no de llei RGE núm. 13091/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a centre de salut Canal Salat de Ciutadella.

Passam ara a la proposició no de llei..., farem un canvi, farem una alteració de l'ordre del dia, si us sembla bé, he demanat permís a tots els portaveus, relativa a la RGE núm. 13091/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a centre de salut Canal Salat de Ciutadella. Per a la seva

defensa té la paraula, per part del Grup Parlamentari Popular, la Sra. Pons, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. PONS I FULLANA:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta, bona tarda, senyores i senyors diputades. Presentam aquesta proposició després de les consultes i de les reunions que ha mantingut el Partit Popular amb els professionals sanitaris de Menorca, metges, infermeres, metges especialistes, també personal d'urgències, després d'haver anunciat la consellera de Salut, la Sra. Gómez, la redacció d'un pla per definir les necessitats del centre de salut Canal Salat de Ciutadella. Ho va anunciar dia 19 d'agost, quan va visitar aquest centre.

Avui, quan ja han passat més de set mesos, a dia d'avui no sabem res més d'aquest pla funcional, només coneixem que aquest estudi l'han de redactar tècnics de la conselleria, segons una resposta escrita a una pregunta que li vaig formular respecte d'això i que va ser publicada el passat 3 de desembre.

La Sra. Gómez, en aquella visita, es va referir concretament a l'ampliació del Canal Salat, que va ser inaugurat a l'any 92, i en cap moment va parlar de construir un segon centre. Aquestes declaracions van causar molta sorpresa, preocupació i fins i tot indignació entre els professionals sanitaris i entre els usuaris.

Per aquest motiu vam presentar aquesta proposició, perquè consideram que no s'ha de plantejar l'ampliació del centre, sinó que cal construir un segon centre de salut a Ciutadella, concretament per donar resposta a les necessitats de la comarca de Ponent de Menorca i per garantir, sobretot, una sanitat pública eficaç i de qualitat.

Hi ha suficients arguments que avalen aquesta petició que, repetesc, es reclamada pels metges i pel personal sanitari del mateix centre els quals no disposen d'espai, ni d'unes instal·lacions adequades a dia d'avui. Entre aquests motius, vull destacar que el centre de salut Canal Salat té 28.324 targetes sanitàries, amb un 17% que corresponen a usuaris de més de 65 anys. Els metges de família del centre suporten una gran càrrega de feina, ja que han d'atendre una mitjana de 38 pacients per dia. I cal tenir en compte, també, l'increment de consultes d'infermeria. A més, tots els organismes nacionals i internacionals, recomanen un segon centre de salut amb aquest nombre de targetes i amb nombre d'habitants que té avui Ciutadella.

Un altre argument és l'activitat en el servei d'urgències, que s'arriba a triplicar a l'estiu per l'augment de població, que concentra a Ciutadella el major nombre de places turístiques de l'illa. I també vull recordar que no hi ha espai per ampliar l'actual edifici, bé, és clar, a no ser que el Govern volgués eliminar l'aparcament que hi ha dins una tanca, que avui ja resulta totalment insuficient només per als cotxes del personal del centre, quan i més per a pacients i acompanyants.

Set mesos després d'aquella visita de la consellera de Salut, només sabem que les necessitats de la zona de Ciutadella "estan en estudi", ho dic textualment, com em va dir la Sra. Gómez, a les preguntes que li vaig formular, sobre l'estudi aquest que ella ens va anunciar, si el nombre de targetes sanitàries justificava

un segon centre, i per què va anunciar l'ampliació, enlloc de plantejar la construcció d'un nou centre de salut a Ciutadella.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. S'han presentat conjuntament pels Grups Parlamentaris Socialista, Unidas Podemos i MÉS per Mallorca, l'esmena RGE núm. 3138/22. Per a la seva defensa, té la paraula per part del Grup Parlamentari Socialista, la Sra. Triay, per un temps màxim de cinc minuts

LA SRA. TRIAY I FEDELICH:

Gràcies, presidenta, bona tarda, diputats i diputades i espectadors que ens segueixen. El centre de salut del Canal Salat es va inaugurar el 1992 i va ser ampliat el 2007, aquest centre compta actualment amb una mica més de 28.000 targetes sanitàries i és un centre model a tota Espanya, perquè integra les consultes d'Atenció Primària, les consultes d'atenció especialitzada i una zona d'urgències d'alta resolució.

El més significatiu i diferenciador del Canal Salat, respecte a la resta de centres d'Atenció Primària, és la cartera de serveis hospitalaris per donar assistència a gairebé un terç de la població de Menorca. Metges de l'hospital de referència de Menorca, o de l'Hospital Mateu Orfila es desplacen a Ciutadella per passar consulta i atendre els pacients a la zona de Ponent.

El centre disposa d'un servei de radiologia, un laboratori on es fa la metodologia i bioquímica urgent. A més, d'un hospital de dia per administrar tractaments oncològics i una unitat de diàlisi on els pacients amb insuficiència renal greu, poden rebre tractament sense desplaçar-se a Maó. A més, també compta amb una unitat de salut bucodental, fisioteràpia i una unitat d'atenció a la dona. Els darrers serveis que s'han traslladat al Centre de Salut de Ponent, han estat podologia i nutrició, amb una consulta setmanal i també pediatria. Des del febrer d'enguany es fan consultes rotatòries de les diferents especialitats pediàtriques, donant així una resposta a l'antiga petició que es feia al municipi, quant a l'atenció als infants.

Aquests exemples són l'aposta de la Conselleria de Salut, per fer més propers i accessibles els serveis a la població, en evitar no només la derivació de pacients a l'hospital de referència de Son Espases, sinó també desplaçar els mateixos pacients dins l'illa. El Servei de Salut és conscient que la població de Ciutadella i del Ponent de l'illa de Menorca ha crescut i aquest centre no és suficient, però s'ha de realitzar el pla amb l'objectiu de definir les millores assistencials i les necessitats d'espai que s'han d'abordar en els propers anys.

Però hem de ser conscients que sempre és molt més interessant, per aspectes tècnics i d'organització, fer una ampliació que no un nou centre, perquè d'aquesta manera tots els serveis queden integrats i poden beneficiar-se els uns dels altres. És per açò que hem presentat una esmena conjuntament, perquè s'ha de definir si és necessària la construcció o bé una ampliació, garantir els serveis d'Atenció Primària, les consultes

d'atenció especialitzada i una zona d'urgències d'alta resolució i sempre amb la coordinació de l'Ajuntament de Ciutadella.

L'ampliació de la cartera de serveis, en benefici dels pacients, ha estat molt significativa i s'ha pogut tirar endavant gràcies a la predisposició i bona voluntat de tot l'equip de professionals, tant del centre de salut, com dels serveis especialitzats de l'hospital. El pla funcional és el full de ruta per garantir que Ciutadella tenguí un centre de salut ajustat a les seves necessitats d'espais i de serveis.

Gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara també per a la defensa d'aquesta esmena, té la paraula per part del Grup Parlamentari Unidas Podemos la Sra. Martín. Gràcies.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, presidenta. Evidentment, ho hem dit moltíssimes vegades en aquesta comissió, l'Atenció Primària és la porta d'accés al sistema sanitari, és un tresor, ha fet una feïnada increïble que s'ha de lloar al llarg de tota la pandèmia i s'han de cercar solucions als problemes que es produeixen en relació amb l'augment de població, l'augment de l'edat de la població atesa, la dispersió i tota una sèrie de factors que influeixen en què es pugui donar una atenció accessible i de qualitat al nostre sistema sanitari.

Sobre el Centre de Salut de Ciutadella, vull remarcar que és un model a exportar, realment és un model que funciona molt bé, on s'integra l'Atenció Primària amb l'atenció especialitzada, que dona cobertura, com bé ha dit la companya del Partit Socialista, al Ponent de l'illa de Menorca, ella ja ha desglossat tots els serveis que s'hi donen, jo no ho repetiré.

Està clar que s'ha de donar una solució, sí o sí, a aquest centre de salut, s'ha d'avançar en la millor qualitat assistencial i en les millors condicions també per als professionals d'aquest centre. Després, analitzar si ha de ser via ampliació del centre, o si ha de ser via construcció, és una qüestió necessària i s'ha d'adoptar la millor decisió, però sobretot s'ha de solucionar el problema. Des d'Unides Podem estam absolutament decidides que aquest problema es pugui arreglar, d'acord evidentment, amb l'ajuntament, que no només ha de donar, evidentment, els espais, els permisos necessaris, sinó que també ha de tenir part important a l'hora de decidir quin és el millor model per a aquest centre de salut.

Hem proposat aquesta transaccional, que esperam que es pugui acceptar per part del grup proponent, o si hi ha qualche qüestió que es pugui modificar, o considerin important o rellevant. Si després podem fer un recés, o qualsevol cosa, ens agradaria arribar a un acord sobre aquesta qüestió. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

També per a la defensa d'aquestes esmenes, té la paraula per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, el Sr. Ensenyat.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Crec que és una d'aquelles qüestions que per part meua o per part nostra, hi ha un desconeixement de la realitat sanitària de Ciutadella, perquè abans de la sanitària se n'ha de tenir una altre en compte, que és la urbanística, el disseny a nivell urbanístic, i evidentment no només es tracta de dir on es pot edificar i on no es pot edificar, sinó precisament que s'ha de fer un estudi de necessitats, un estudi de població; és a dir que darrere hi ha tota una sèrie de qüestions que són prou importants i, per tant, jo no sé si nosaltres som els més adequats per prendre determinades decisions. I crec que en aquest sentit hi ha altres administracions, i especialment començant per les més locals, per l'Ajuntament de Ciutadella, també pel Consell de Menorca, que té les competències en ordenació del territori, que són els que en certa manera també han de jugar aquest paper, tenint en compte evidentment sempre les dificultats que ha de ser un espai..., vostè parlava, precisament, que hi ha moltes persones majors que hi van, que hi tenen accés i, per tant, ha de ser un lloc accessible, si no, no es pot construir, per exemple, a les afores de la ciutat, que tal volta seria més bo de fer trobar-hi terrenys, perquè precisament parlam d'Atenció Primària i molt especialment d'un centre en concret que té una relació molt directa amb el centre Mateu Orfila, crec que és, no?

Per tant, per això signam aquesta proposta, entenem que en aquestes qüestions sempre és important arribar a acords, a acords que no només han d'estar pactats entre els diferents partits polítics, sinó sobretot, sobretot, amb la gent de Menorca i concretament amb la gent de Ciutadella, i per això mateix l'hem presentada.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Obrim ara un torn de fixació de posicions, pel Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Gómez.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, presidenta. La veritat és que nosaltres hem donat suport sempre a la millora d'infraestructures, el Pla d'infraestructures de la comunitat autònoma en matèria de salut i en l'àmbit sociosanitari, de fet, hem presentat esmenes durant els pressuposts d'aquests tres exercicis i hem donat suport a d'altres.

Tenim una situació en què prioritzam l'Atenció Primària, crec que tots hem parlat sobre aquest tema, entre ells hi ha presentat un pla director el mateix Govern de les Illes Balears, i nosaltres li donarem suport. L'hem conegut a través dels mitjans, supòs que la consellera vendrà i el presentarà aquí, però quan parlam d'Atenció Primària, parlam d'un centre de salut, i evidentment és molt difícil qüestionar el que és millora d'infraestructures, ampliació d'infraestructures, però ens preocupa una cosa: la manca de professionals sanitaris a tots els àmbits.

I, per tant, no sé ben bé, com a grup ara mateix, si és més idoni ampliar-ne un o construir-ne un altre, entre altres coses,

no conec exactament la idiosincràsia i la situació real que hi ha, però, fent una extrapolació de dades, és la comunitat autònoma en què major nombre de targetes sanitàries s'assignen a cada facultatiu, per tant, manquen facultatius. És una infraestructura que fa moltíssims d'anys que ja hi és, per tant, tot l'augment de la cartera de prestacions i l'augment d'equipament en modernització que s'hi fa, evidentment aquest centre necessita o una ampliació o un segon centre.

És una comunitat autònoma que creix en població, parlem de Maó i Ciutadella, les poblacions més nombroses de l'illa de Menorca, parlem d'una destinació també turística, per tant, població flotant també important, i entenem que s'ha de donar suport a l'actuació.

Jo, Sra. Pons, hi ha una qüestió només que li he de demanar, quan diu al segon punt "per definir el futur centre de salut", se suposa que és el que hi ha construït..., Sra. Pons, entenc, quan diu "definir el futur al centre de salut de Canal Salat de Ciutadella", entenc jo que és el que hi ha ara construït. Per tant, vostès plantegen construir-ne un de bell nou i és segons... estudiar amb totes les entitats i col·lectius què es farà amb el que hi ha ja construït, o jo ho he entès així...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

No? És el mateix que demanen construir? D'acord, ho demanava perquè com que n'hi ha un de construït, no tenia molt clar quin era, per això per al nostre posicionament també em feia falta aquesta...

Miri, a nosaltres no ens sembla malament, he llegit tres vegades la proposta que han fet els grups parlamentaris que donen suport al Govern, entre altres coses perquè fa una simbiosi, un poc, dels punts que vostès plantegen aquí, que és el tema del consens, -el consens, perdoni-, la consulta i elaboració d'aquesta estratègia amb tots els sectors implicats, entre els quals els sindicats, col·legis i associacions professionals, col·legis professionals i sindicats, atenent l'augment de la població i, lògicament, es planifica juntament amb l'Ajuntament de Ciutadella. Per tant, no sé vostès què faran, a nosaltres no ens sembla malament, perquè es parla a la mateixa esmena o construcció o modificació envers aquest diàleg i aquest debat de planificació.

Sí que és cert que vostès plantegen un període de sis mesos per fer-ho, nosaltres entenem que és capaç la infraestructura i l'organisme del Servei de Salut per edificar-lo, sobretot que sigui abans d'octubre, que és quan podem treballar el tema pressupostari.

Per tant, si vostès accepten l'esmena, nosaltres li donaríem suport. I, si no, per una coherència amb el que nosaltres diem i hem plantejat, també donaríem suport al plantejament que vostès fan aquí, entenc que vostè és una diputada de Menorca, coneix la situació que hi ha i nosaltres, en la línia que hem anat fent propostes al Govern, una infraestructura que fa molt de temps, amb una població que creix, amb major cartera de prestacions i amb major equipament, evidentment, o s'ha d'ampliar o se n'ha de construir un altre. Nosaltres som partidaris que una infraestructura sobretot s'ubiqui a un lloc estratègic, no només és que es faciliti per part de l'ajuntament,

sinó que sigui idònia la planificació per a la comunitat dels usuaris de les targetes sanitàries, evidentment.

En principi, no sé vostès què faran, insistesc, no ens sembla malament la iniciativa presentada pel grup que dona suport al Govern, però, així com vostè planteja aquesta, d'altres n'ha plantejades ja en aquesta línia, nosaltres li donaríem suport.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Per part del Grup Parlamentari VOX-Actua Balears té la paraula la Sra. Ribas.

LA SRA. RIBAS I MARINO:

Gracias, presidenta. Nosotros estamos también a favor de esta iniciativa. Desde luego, no es de recibo, no es admisible que un facultativo atienda a una media de 38 pacientes al día, esto es una media, entonces, el día que tiene el pico más alto, ¿a cuántos pacientes llega a atender un médico de familia? Es absolutamente rechazable que estemos con estas ratios de atención a las familias, a las personas que necesitan atención sanitaria.

Desde luego que venimos reclamando desde el inicio de la legislatura, desde que tenemos representación en este parlamento, un aumento de las plantillas, lo que pasa es que aumentar las plantillas no significa sacar oposiciones y hacer fijos a los que estaban temporales, que también hay que hacerlo, por supuesto, pero es que ampliar plantilla además significa que haya más personal, no que los que ya estaban ahora cambien las condiciones, que también, si es a mejor, perfecto.

También es curioso que luego el Gobierno balear nos habla de que quiere humanizar la salud pública, están con el plan de humanización, ¿pero cómo vamos a humanizar la atención sanitaria si se atiende a casi 40 personas en una jornada laboral? Es que es prácticamente imposible poder tener una conversación más allá de lo estrictamente necesario para hacer... no sé, la consulta y listos, y diagnosticar lo que se considera en ese momento y prescribir la..., estamos hablando de 15 minutos por paciente la media ¿no?

Yo creo que no es un servicio público de calidad el que se está prestando de esta forma y, por tanto, cualquier iniciativa que quiera o que pretenda mejorar la calidad del servicio público de la salud, que es un servicio muy importante, como lo son los servicios que atienden a la educación, a servicios sociales, por supuesto a la salud, son servicios básicos para los que se justifica plenamente precisamente que exista un sistema público de prestaciones, y que paguemos impuestos para ello y, por tanto, pues, bienvenida esta iniciativa.

Le daré apoyo, y quedo a la espera de que la portavoz, perdón, la diputada proponente nos indique en qué términos quedará, si se acepta o no se acepta la iniciativa de los grupos que dan apoyo al Gobierno.

Gracias, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara al Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes, té la paraula la Sra. Pons.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, presidenta, senyores i senyors diputats, les dades són prou clares en aquesta proposició no de llei, a més a més, hem de tenir en compte que aquest centre del Canal Salat de Ciutadella ja es va ampliar a l'any 2007, i ara el que es demana ens sembla sensat, és a dir que fan ampliació sobre ampliació, no ens semblaria el més adient en aquests moments.

De totes maneres, també ens sembla bé aquesta esmena que es presenta, que es faci un estudi seriós sobre si és necessària la construcció d'un segon o l'ampliació d'aquest centre ja existent, però el que nosaltres reivindicam sempre és que no hi ha d'haver ciutadans de primera i de segona.

Hem estat molt generosos construint centres d'atenció primària a l'illa de Mallorca, és vera que és molt més nombrosa en població i també en població flotant, però creiem també que a Ciutadella, des del seu punt..., com està situada d'ubicació com a punt estratègic i també poblacional i de visitants es mereix que, després de tants d'anys, tenguí el seu nou centre de salut.

Per tant, nosaltres hi votariem a favor, però respectarem el que decideixi el Partit Popular envers aquesta esmena que s'ha presentat en el dia d'avui.

Sí que ens quedam amb el punt optimista, que crec que hi ha voluntat per part de tots de solucionar la problemàtica d'una manera o l'altra, la que sigui més adient, que es pateix ara mateix a Ciutadella pel que fa a aquest centre de salut.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Correspon ara al Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Sanz.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, és una iniciativa de l'illa que està més llunyana de Formentera, però és curiós que l'exposició de motius que han fet, què ha fet el Grup Socialista, explica justament que apropar els serveis especialitzats al centre de salut és una bona solució, i és una qüestió que es fa a Formentera. Els serveis especialitzats es desplacen a Formentera, sí que és cert que a Formentera tenim hospital, però que els metges de primària puguin fer una interconsulta directament fent dues passes i parlar amb metges especialitzats, és una qüestió molt important per al pacient, que és qui ha de pivotar.

El que sí és cert és que abans hem parlat, Sra. Pons, d'incoherència sobre els impostos i ningú no s'ha tirat les mans al cap, però, és curiós, quan ara resulta que grups que governen a altres comunitats i que tenen competències en sanitat

directament, ara s'ha de construir més, -no és per vostè, Sra. Pons-, però vull posar de relleu una incoherència ara que sí que potser una incoherència, governen a altres comunitats, ara fan falta més coses, fa falta construir més coses, fa falta el *ladrillo*, la política del *ladrillo* es diria, però resulta que quan tenen consultes amb més de 60 pacients al dia a Andalusia, amb 57 a Castella-Lleó, amb 50 a Múrcia, allà no es tiren les mans al cap, allà no hi ha cap problema; que a Menorca hi hagi 38 pacients al dia, que és una xifra molt alta, perquè la xifra estimada no ha de superar els 25 pacients al dia per metge de primària, és cert que s'ha de tractar de resoldre, i per això s'ha de fer amb consens amb l'administració més propera, com l'Ajuntament de Ciutadella, que pot fer-ho. Però sí que és cert que quan arribem a 60 a altres bandes no es tiren al cap, i després es parla d'ampliar en metges i ampliar en qüestions.

Però per ampliar instal·lacions o per reformar-les fan falta pressuposts, i quan hi ha pressuposts no els donen suport, els 2.010 milions d'euros que es van aprovar als darrers pressuposts no varen tenir suport. Llavors, no sé com s'ha de construir un de nou, o com es pot reformar un centre de salut sense un pressupost suficientment elevat per poder fer-ho. Així com també tenir més metges per a aquest nou centre o ampliar el centre, si no es dota de pressupost i no es fan oposicions perquè es pugui cobrir.

Són curioses aquestes qüestions. Després el que li diria, Sra. Pons, és que en altres qüestions la gent no es tira les mans al cap i també s'ha de posar de manifest.

La proposta que ens fa l'altra Sra. Pons, Assumpció Pons, parlen ja..., fan..., donen..., no li podríem donar suport tal com està redactada perquè donen per fet la necessitat de construir un centre de salut nou, i crec que la proposta que els fan és justament analitzar si és necessari o no és necessari i per a això fer un pla funcional per veure què es fa.

I dels quatre punts que vostès parlen ja directament es dona per suposat la necessitat d'aquesta construcció. Sí que és cert que hi ha un punt, que és demanar l'opinió del Col·legi de Metges, SIMEBAL, SATSE, SAE, CSIF per parlar d'això, però crec que en aquest moment també seria l'administració més propera, que és la que analitza les qüestions de necessitat de la sanitat que fan falta.

Una qüestió puntual sobre que es parla que fan falta 28.000 o no 28.000. A l'any 84 es varen delimitar les zones bàsiques de salut que coneixem, mitjançant el Reial Decret 137/94, de 2 de gener, sobre estructures bàsiques de salut, s'estableix què és una zona de salut, que és una zona entre 5.000 i 25.000 habitants, però que pot ser, segons les circumstàncies, pot ser major o menor aquesta zona; una zona de salut ha de tenir un centre de salut i pot ser alguna instal·lació, si fos necessària, analitzada pels ens competents. És per això que aquest pla funcional seria necessari redactar-lo, analitzar quina és la necessitat abans de decidir d'una manera, com bé s'ha dit, que tal vegada no és aquesta comissió que ha de decidir aquesta construcció, sinó que s'analitza primer per poder construir-la.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Procedeix ara la suspensió de la sessió, per la qual cosa es demana al grup proposant si vol suspendre o si podem continuar. Podem continuar.

Per tant, té la paraula la Sra. Pons.

LA SRA. PONS I FULLANA:

Sí, moltes gràcies, Sra. Presidenta. O sigui, 29 anys després de la inauguració del Centre Canal Salat, que també veig que hi ha altres diputats que ho coneixen, que ja va ser ampliat el 2007, nosaltres ens reiteram, ens reafirmam que és el moment de plantejar la construcció d'un nou centre de salut.

La Sra. Triay es veu que no parla amb el personal sanitari, ja no de Ciutadella, que, per descomptat, però és que ja de tota Menorca. Nogensmenys, per exemple, veu bé que a Maó, just amb un poc manco d'habitants que Ciutadella, tenguí un segon centre de salut des de ja fa molts d'anys, no és d'ara, des de ja fa molts d'anys.

Nosaltres defensam un altre centre de salut perquè cal descongestionar el que hi ha, no té espai suficient, no hi caben nous serveis per atendre un terç de la població de Menorca. Per posar un exemple, i jo ho desconec, però, parlant amb un oftalmòleg, em deia: "Les injeccions intravítries es podrien posar perfectament en el Canal Salat, si hi hagués espai -diu-, i han de venir tots els pacients de la banda del Ponent de Menorca han de venir al Mateu Orfila, que congestiona més encara el Mateu Orfila". Ja els ho dic, no ho dic jo perquè ho desconec, però dit d'un oftalmòleg.

Tot açò provoca una gran pressió que sempre recau sobre el personal: les llistes d'espera, cues, sobretot a urgències. I el Govern de les persones, com el defineix la Sra. Armengol, eh!, no garanteix els drets sanitaris dels menorquins que viuen a la zona de Ponent. I açò, sincerament, em sap greu.

Efectivament, el Centre de Canal Salat no pot créixer, qualsevol municipi té unes normes urbanístiques que cal conèixer, ho apuntava el Sr. Ensenyat.

I al Sr. Gómez, compartesc l'exposició totalment que ha fet. Miri, facultatiu, per desgràcia, sempre en falten, Sr. Gómez, però el problema número 1 és que no poden venir especialistes de l'Hospital Mateu Orfila a visitar al Canal Salat perquè no hi caben. Fa molts d'anys venien especialistes cada setmana, ara ja ha de ser cada tres setmanes o dues setmanes, segons la urgència, perquè no hi ha espai físic, no hi ha espai físic per a açò.

Després, deia també, Sra. Triay, perquè segueixi essent precisament un centre model no s'ha de poder massificar, que és el que passa ara. Hem de donar..., fins ara ha donat resposta, però és que ja no en pot donar més. I si n'ha donada és gràcies als magnífics professionals que tenim, no a les infraestructures que tenen.

Quant al pla funcional, des del meu grup parlamentari entenem que ja no es pot demorar més. Abans de l'octubre

d'enguany ha d'estar definit aquest pla plurianual i un calendari d'execució per incloure als pressuposts de la comunitat.

Respecte de l'esmena que han presentat els grups que donen suport al Govern, no l'acceptarem perquè, primerament, elaborar un pla funcional de salut és el que ens va dir la consellera fa set mesos, a dia d'avui, set mesos després, no s'ha fet res.

I vostès, no sé si és que no ho han entès, però vostès es refereixen a la construcció d'un nou centre de salut o bé ampliar l'actual. La proposició del Grup Parlamentari Popular en tot moment es refereix a una construcció d'un nou centre. Per açò li deia que no sé si ho han entès.

Per tant, no acceptaré l'esmena, Sra. Presidenta.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 13091/21 sense l'esmena, com ha dit el grup proposant.

Per tant, vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

EL SR. SECRETARI:

6 vots a favor, 7 vots en contra, cap abstenció.

LA SRA. PRESIDENTA:

En conseqüència, queda rebutjada la Proposició no de llei RGE núm. 13091/21, relativa a centre de salut Canal Salat de Ciutadella.

(El Sr. Vicepresident substitueix la Sra. Presidenta en la direcció del debat)

2) Proposició no de llei RGE núm. 12150/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a salut mental.

EL SR. PRESIDENT:

Passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 12150/21, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a salut mental. Per a la seva defensa té la paraula, per part del Grup Parlamentari Popular, la Sra. Borràs, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. BORRÀS I ROSSELLÓ:

Gràcies, president. Avui el Grup Popular du una proposició no de llei que en altres ocasions ha comentat, però la duim perquè, en aquests temps que corren de crisis sanitàries per la pandèmia, però també de manca de salut mental i els escassos recursos humans per pal·liar-les, trobam que els recursos que

tenim els hem d'invertir bé i n'hem d'aconseguir el màxim que sigui possible.

En el context de salut mental, els darrers anys han crescut la preocupació i l'interès tant dels professionals com dels usuaris dels serveis de salut mental per al procés de transició que experimenten els pacients, des de les unitats de salut mental dels nins i adolescents, als serveis de salut mental dels adults; com a resultat d'això, des del principi de segle han sorgit a diferents països nombrosos estudis i projectes per analitzar aquesta situació i poder dissenyar un model que millori les pràctiques per a la transició, i que assegurí la continuïtat de l'atenció i el treball realitzat, aportant la major estabilitat possible als pacients.

Hi ha evidència que el 75% de la psicopatologia dels adults s'inicia a la infància o a l'adolescència o al començament de la majoria d'edat, això indica la importància de centrar els esforços en l'atenció durant aquests anys; el pas de l'etapa adulta suposa un accés a la independència, amb pressions i responsabilitats noves, cosa que pot empitjorar i donar lloc a l'aparició de nova psicopatologia. En el nostre medi hi ha una distinció entre els equips que atenen menors i els que atenen els adults, fins i tot, d'espais: els nins i adolescents es visiten en un edifici situat a Son Espases, que és un espai adequat per a ells, però, quan compleixen els deu anys, passen a les consultes d'adults que res no tenen a veure amb el que ells veien fins ara. Això els obliga a un procés de transició important i la majoria de vegades no estan preparats, entre professionals i en un període de gran sensibilitat a nivell psíquic.

Sembla que els quadres lleus, sense medicació, sense ingressos i sense comorbiditat -igual que aquells que afecten el neurodesenvolupament i els trastorns emocionals i de personalitat emergent-, tenen més risc d'una transició inadequada, segons es va trobar a diferents estudis, sobretot a un que és d'un neuropsiquiatre infantil que nom Singh.

Entre aquestes malalties es troben: els trastorns de l'espectre autista, els dèficits d'atenció amb hiperactivitat o sense hiperactivitat -que a les nines és molt més freqüent- i també trastorns de conducta alimentària. L'altre dia em demanaven a veure si es podia fer alguna cosa perquè hi havia una nina -crec que maldament tenguí deu anys és una nina- que havia necessitat l'autorització del jutge per ingressar-la perquè tenia, precisament, un trastorn de conducta alimentària. Aquesta nina, després d'haver requerit un mandat judicial, va ser ingressada i, com que tenia deu anys, la varen ingressar al Psiquiàtric; es va afegir a aquest trastorn de conducta alimentària, un trastorn important amb una depressió, perquè estava ingressada amb gent major que tenia altres patologies mentals, amb l'estigma que tenen aquestes patologies i l'aspecte que té gent major ingressada a salut mental, la varen ingressar al Psiquiàtric.

Així mateix, aquestes dificultats en aquest procés poden provocar interrupció de tots els tractaments i per això consideram de vital importància tenir cura d'aquest pas entre diferents equips. I és per això que fem aquesta proposició no de llei, on instam el Govern, que garanteixi la continuïtat assistencial de les patologies mentals a la infància i

l'adolescència i que incrementi les places de psiquiatres, psicòlegs, psicòlogues, infermers i infermeres de salut mental.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Borràs. Torn de fixació de posicions. Pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula, per un temps de cinc minuts, la Sra. Martín.

LA SRA. MARTÍN I PERDIZ:

Gràcies, president. Sra. Borràs, ja li dic, com a diputada i com a infermera especialista en pediatria, un sí rotund a aquesta proposició no de llei, que és encertada i sobre un tema rellevant i una problemàtica existent, i ho és.

I ho és perquè els infants amb patologia crònica, el dia que compleixen els deu anys, efectivament, han de ser vistos i atesos per professionals d'adults, però per a ells no hi ha hagut aquest trànsit, no hi ha hagut aquesta oportunitat, no hi ha hagut aquesta possibilitat de desvincular-se d'aquells professionals que durant anys i anys i anys els puguin haver atesos, i el vincle que s'estableix amb els professionals -tant sanitaris com no sanitaris que els atenen en aquesta situació- és un element més del procés terapèutic, aquest vincle, aquesta continuïtat assistencial, és rellevant. És rellevant perquè es conegui la història clínica, perquè es coneguin les dades fonamentals per poder actuar, diagnosticar i tractar, i és fonamental perquè -especialment en salut mental- la patologia que és desconeguda, molt mal entesa per la societat en general, estigmatitzada, etc., acompanya no només a la criatura o l'adolescent, sinó també a la família, pares, mares, tutors legals que hi pugui haver, a vegades padrins, qui sigui.

Llavors, és important que es faci aquest trànsit, que hi hagi una desvinculació, però no d'un dia per l'altre, sinó de manera gradual, amb una connexió entre els equips de pediatria i els equips d'adults que duren a aquests pacients... i dic salut mental, com podria dir digestiu, com podria dir respiratori, com podria dir qualsevol malaltia o discapacitat.

Jo he viscut en primera persona, dins un centre sanitari, el drama que suposava que un dels nostres pacients complia els deu anys, és una experiència molt dura, molt dura per al pacient, i molt dura també per a la família. Vàrem aconseguir arribar a una entesa i es va fer una modificació dels protocols, però gràcies a l'esforç dels professionals. Llavors, pens que no hauria de costar tant, s'hauria de fer i d'organitzar millor; millor per a aquests infants i aquests adolescents que realment pateixen; i parlem de salut mental i estam parlant de totes les qüestions que vostè ha comentat, però també podríem parlar d'addiccions..., hi ha tota una sèrie de patologia important i una casuística molt diversa i variada a la qual s'ha de respondre.

Així que per part del nostre grup, per descomptat que tindrà suport.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Martín. Pel Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Gómez, per un temps de cinc minuts.

EL SR. GÓMEZ I GORDIOLA:

Gràcies, president. Sra. Borràs, nosaltres, punt 1 i punt 2 són molt, molt generals i molt reivindicats, ja des de diferents iniciatives que han dut vostès, que hem dut nosaltres, recentment se'n va debatre aquí una, i el 24 de novembre, nosaltres en vàrem dur una, també, aquí, vostès li varen donar suport, li va donar suport la majoria de la cambra.

Entre altres coses, el que plantegen aquí en tema de garantir la continuïtat assistencial de les patologies mentals, ha estat objecte d'un fòrum de debat fa quinze dies, em sembla, o una cosa així..., o tres setmanes, a un fòrum, a unes jornades, que es van fer sobre el present i futur de la salut mental a les Illes Balears, a l'HUSE -Hospital Universitari Son Espases-, on es demanava que Atenció Primària no fos la porta d'entrada o la porta de sortida de la salut mental, sinó que fos part de la salut mental.

I també ens demanava el catedràtic de psiquiatria de la Universitat, el doctor Miquel Roca, ens deia que a una pregunta que li varen fer, diputats que érem allà, és a dir què podem fer des d'aquesta comissió, precisament, sobre aquest tema, com col·laborar, i ens deien cooperar, col·laborar i, sobretot, consens i unitat d'acció per donar suport al Pla de salut mental.

El degà del Col·legi de Psicòlegs també va esmentar a una compareixença aquí la importància d'abordar, no tan sols reforçar el nombre de plantilla de personal..., del tot insuficient, i no del tot insuficient ara, arran d'una pandèmia, sinó més necessari encara arran de les conseqüències d'una pandèmia que de les quals no està tot diagnosticat, ni les persones, ni els perfils, ni el tipus de patologies que són conseqüència d'aquests moments d'angoixa, de pèrdua de famílies i, sobretot, de nous hàbits, no?, de convivència i de socialització. I també ens ho deia el doctor Oriol Lafau, coordinador del Pla de salut.

I esperem que aquests punts, i els que s'han aprovat ja, que l'important és no oblidar els punts de les proposicions no de llei que aquesta cambra ha aprovat ja, siguin inclosos dins el pla, el nou pla, de salut mental de les Illes Balears.

Per tant, nosaltres estam totalment d'acord, ho hem denunciat..., no sols ho hem denunciat, ho hem demanat, i també hem denunciat aquesta mancança de facultatius, específicament també a l'àmbit d'Atenció Primària i de psicòlegs clínics, fonamental, i per descomptat que la unitat..., l'assistència a diferents patologies mentals que hi puguem haver en tots els àmbits, amb especial incidència ara a la infància i l'adolescència, molt greu, necessita de recursos, tant de plantilles, com també d'incorporació de programes, de la coordinació i la cooperació dels diferents departaments.

Per tant, volia fer ressò a tot aquest calendari d'actuacions que ens han acompanyat, que no fan més que reforçar la

iniciativa que avui se suma a les ja aprovades per aquesta comissió i a la qual, per coherència, nosaltres donarem suport.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Gómez. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Ensenyat per un temps de cinc minuts.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Sí, moltes gràcies, Sr. President. Crec que hi ha dues qüestions que fa referència la proposta, que són la transversalitat i la continuïtat, que són, sense cap dubte, els elements clau, com més transversal i, evidentment, com més continuada, més efectiva davant una qüestió que és molt complexa, que agafa diferents administracions i per tant, és a dir, com més treball en xarxa, com més treball comunitari hi hagi en tots i cada un dels àmbits, més efectiu serà; i que fa, sense cap dubte, referència a tota una sèrie de qüestions que són complexes, com deia abans, però que evidentment, tenen un impacte directe damunt la salut de les persones, damunt la salut de la família, fins i tot també de la comunitat.

És a dir, no hem d'oblidar que tant centres de menors, centres d'internament em referesc, com la presó, una vegada que han complit 18 anys, hi ha gent que ha comès delictes, però que delictes moltes vegades són fruit d'un trastorn de conducta, d'un trastorn mental i que moltes vegades se li dona just una sortida, que és la jurídica, quan evidentment darrere hi ha una problemàtica que res no té a veure amb la jurídica. I, per tant, és molt important reforçar tots aquests canals que permetien, precisament, aquest treball en xarxa.

Per suposat, hi votarem a favor. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Ensenyat. Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears, la Sra. Ribas per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RIBAS I MARINO:

Gracias. Bueno, nosotros también estamos a favor de esta iniciativa, como no puede ser de otra manera. Hace pocos días tuvimos aquí al coordinador autonómico de Salud Mental, que nos hizo una radiografía del estado actual de la salud mental en las Baleares y nos ofreció datos muy preocupantes sobre cómo están afectando problemas de salud mental a la población en general y también específicamente a niños y adolescentes. Por tanto, acogemos con agrado este tipo de iniciativas, que pretenden mejorar la calidad de vida de las personas.

Además también incidiendo en algunas de las cosas que ha dicho la diputada, que propone la iniciativa en la exposición de motivos que nos ha ofrecido, sí que es cierto que la salud mental es algo que está estigmatizado, pero creo que está estigmatizado -es una apreciación personal- porque muchas personas no tienen la oportunidad de acercarse a esto.

Yo en mi caso, por ejemplo, tuve la oportunidad hace veinte años de trabajar dentro del recinto del Hospital Psiquiátrico, entonces allí evidentemente convivíamos a diario con personas que estaban ingresadas. Y es cierto que cuando yo llegué allí - hace veinte años de esto, yo tenía veinticuatro-, cuando llegué allí me impresionó porque yo nunca lo había visto, era muy joven, pero después, cuando yo ya supe lo que era, para nada me impresionaba, es más, desde entonces cambió mi percepción hacía este tipo de problemas, hacia estas enfermedades y hacia estas personas que lo están sufriendo, porque entonces te humanizas y conoces lo que están pasando, cómo funcionan y que, bueno, que lo que te cuentan o lo que tú te crees que es, pues no es así.

Por tanto, entiendo el caso de esa chica joven, que fue ingresada en el Psiquiátrico, claro, evidentemente ella no lo había visto nunca y debió impresionarle siendo tan jovencita. Pero en cualquier caso, creo que sería bueno implementar algún tipo de programa para concienciar a la población en general de lo que es la salud mental y para acercar las personas, la población en general a este tipo de problemas, para evitar esta estigmatización. Es difícil, primero, acercarte a un centro hospitalario o a un psiquiátrico, pero también es verdad que incluso personas que no están ingresadas, que pueden estar enfermas, como normalmente no se dice, no es algo que se diga, pues la población en general no es consciente de que convivimos con personas, igual que convivimos con personas que tienen cáncer o que tienen algún tipo de minusvalía, también convivimos con personas en nuestro día a día que tienen un problema de salud mental, pero no somos conscientes, solamente pensamos en la noticia que sale en el periódico de algún brote, de alguien que ha pasado algún problema, pero eso no es la regla habitual. Evidentemente las personas que están tratadas no tienen ningún problema y en todo esto creo que queda mucho trabajo por hacer.

Y bueno, simplemente, gracias por presentar la iniciativa y votamos a favor.

EL SR. PRESIDENT:

Muchas gracias, Sra. Ribas. Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes, té la paraula la Sra. Pons per un temps de cinc minuts.

LA SRA. PONS I SALOM:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Afortunadament som persones amb sentiments i fetes també d'emocions, no només d'actuacions, d'estudis o d'allò que dictamina el cervell. Nosaltres pensam que les emocions s'han de mantenir molt saludables, que moltes vegades els trastorns mentals o qualsevol tipus de patologia que tenguim a veure amb aquestes emocions, com pugui ser una depressió, un trastorn de conducta o qualsevol tipus de trastorn que es pugui tenir, és causa, però també és conseqüència d'altres coses. S'ha parlat aquí d'addiccions i són molts els traumes psicològics que arrossegueu aquests nins i nines quan arriben a una edat adolescent i debuten amb una patologia mental.

Aquest grup parlamentari, des del principi, ha estat molt sensible en temes de salut mental, són moltes les iniciatives i

preguntes en el ple que hem formulat i que hem presentat que, per cert, moltes s'han aprovat per unanimitat, cosa que vull agrair a aquesta Comissió de Salut, com el trastorn de conducta alimentària, clara conseqüència de moltes prèvies en aquests adolescents de la nostra societat i que moltes vegades arrossegueu fins que tenen una edat adulta, molt adulta i que no ho arriben a curar.

Per tant, ens agrada especialment aquest punt número 1, que parla de garantir la continuïtat assistencial de les patologies. Nosaltres ja vàrem presentar una proposició no de llei per implementar i desenvolupar el Pla estratègic de salut mental, se'ns va aprovar una esmena de 500.000 euros, per reforçar la salut mental d'aquesta comunitat i també per unanimitat es va aprovar una altra iniciativa del Grup Parlamentari El Pi que té a veure precisament amb els trastorns de conducta alimentària i les mancances que el sistema ha demostrat que té. Crec que és el moment de donar-li la importància que té. El fet que es visualitzi, que es normalitzi és una bona cosa, pensam que és imprescindible. És a dir, una persona no està deprimida perquè vol, una persona no es tanca dins ca seva, perquè és un vago, ni una vaga, sinó que el cervellet moltes vegades fa més via, fa els moviments que correspon, o qui li semblen bé i no és exactament allò que s'espera.

Així, que es visualitzi és bo, que es compregui és bo, perquè una vegada compremem els problemes, crec que podem aportar les solucions i, sobretot, empatitzar amb les persones que puguin tenir qualsevol tipus de patologia, inclosa la mental. Així és que nosaltres donarem suport a aquesta iniciativa.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Pons. Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Sanz per un temps de cinc minuts.

EL SR. SANZ I IGUAL:

Gràcies, Sr. President. Bé, aquesta proposta, com acaba de dir la diputada d'El Pi, la Sra. Pons, parla d'un dels temes potser el tema estrella d'aquesta comissió: el tema de salut mental. Sí que és cert que hi ha hagut un munt d'iniciatives i la majoria aprovades per unanimitat, perquè s'ha reconegut, i més encara amb la pandèmia, aquest problema de la salut mental com una altra pandèmia associada o una segona pandèmia un poc més invisible.

L'augment de personal que fa falta, que diu en el punt 2, d'incrementar aquestes places és necessari, òbviament. És necessari, no només incrementar les places, sinó també incrementar les places formatives, augmentar el nombre de MIR i nombre d'EIR, que ja es va anunciar la setmana passada, és important perquè s'augmenten les places perquè no tenim professionals per cobrir-les, formats per poder fer-ho, seria un greu problema.

També una pregunta que vaig fer justament ahir en el plenari, es va parlar de la infermera gestora de casos per un tema de continuïtat assistencial. I està molt bé que aquí es parli d'aquesta continuïtat assistencial i també de la confiança

metge-pacient, Sra. Borrás, que vostè sap que és molt important i més en temes de salut mental i en temes d'infants, joves, adolescents, fins i tot quan passin a edat adulta, que existeixi aquesta continuïtat perquè la confiança metge-pacient continuï i es pugui tractar aquesta malaltia d'una manera molt encertada.

Sí que és cert que és un tema -ho ha dit la Sra. Ribas de VOX-, és un tema que moltes vegades s'invisibilitza i s'hauria de visibilitzar més encara. Hem parlat que l'addicció al tabac avui en dia fins i tot és una malaltia, però està molt assumida, però una persona quan té una malaltia mental, quasi l'ha d'amagar sota l'estora, perquè no pot dir que la té.

És per això que aquesta és una iniciativa molt encertada, també considerem, com ha dit la Sra. Martín de Podem i per això li donarem suport, perquè considerem que és molt encertada per al moment actual.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Sanz. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Gamundí, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GAMUNDÍ I MOLINA:

Gràcies, president. Senyors diputats, senyores diputades. En primer lloc, vagi per endavant el nostre suport a la proposta que avui presenta el Grup Parlamentari Popular.

Sí que volem deixar clar que hi ha una petita qüestió dins l'exposició de motius que m'agradaria esgrimir d'alguna manera, però sí que avui ens convida a reflexionar sobre aquesta transició, aquesta transició entre l'adolescència i vida adulta, dels 17 als 18 anys, en les persones que tenen problemes de salut mental, en aquest sentit quan passen de l'IBSMIA, l'Institut Balear de la Infància i l'Adolescència, quan passen aquestes unitats d'adults. Per tant, evidentment, el primer punt es treballa, i amb això vull contribuir una mica al debat des de diferents models en aquesta comunitat autònoma.

A Eivissa i a Formentera el model que es treballa és amb un psiquiatre que es dedica a fer aquesta transició quan estan a infantil amb 17 anys i quan passen a adults es manté aquest mateix professional fins que es vincula a aquest servei d'adults. Llavors, a la resta d'illes, a Mallorca i a Menorca, per tal de garantir aquesta continuïtat de les cures ... posau a l'argumentació, i és el que m'agradaria també dir, que no hi ha una interrupció d'aquesta informació perquè hi ha una història clínica única i està reflectida, i també la veu el professional d'adults perquè es comparteix al mateix sistema d'informació. Des d'infantil es prepara aquest traspàs i no se'n va d'infantil sense que pugui passar a adults on ja s'ha fet aquest traspàs d'informació a través d'aquesta història clínica a aquest professional d'adults que l'ha de veure.

Per tant, per al Govern aquesta transició és important i garantir aquesta continuïtat, a la qual vostè ens convida a reflexionar, també és important. Si bé, evidentment, no ens hem de conformar i hem d'intentar, i en això estam d'acord, que hi

hagi més professionals i que aquesta transició sigui el millor possible.

Sí que és cert que, evidentment, sempre hi pot haver casos puntuals, i en això crec que sempre s'ha de fer pedagogia i s'ha de reorientar, i quan no es pugui garantir aquesta continuïtat, el que s'ha de fer és anar a atenció al pacient perquè ràpidament aquesta persona, si s'ha perdut dins aquest procés de transició, es pugui rescatar.

I pel que fa al punt número 2, nosaltres ja ho hem demanat a altres iniciatives que s'han plantejat, no només del nostre grup sinó també d'altres grups, el mateix coordinador va venir a una compareixença a petició nostra i ja va explicar l'augment que hi havia hagut de professionals al llarg dels darrers sis anys. Coincideixo amb el que havia dit també l'anterior diputada del Partit Popular, que grans professionals, ... que costa recuperar tots els professionals perduts gràcies al Govern de Francina Armengol. I, evidentment, sí que és cert que hem de continuar en aquesta línia.

Sí que és cert que el passat 16 de març es va donar el sus a l'elaboració del futur Pla de salut mental de 2023-2029, ho va encapçalat la presidenta des de la transversalitat. La senyora proposant de la iniciativa, la Sra. Borrás, va fer un al·legat a una anterior intervenció sobre el tema de la transversalitat, i jo crec que el fet que la presidenta hagi encapçalat aquesta reunió és una bona notícia, on, evidentment, i sense caure en l'autocomplaença, va dir que les institucions i les entitats havien avançat molt, però que sabem que calia continuar reforçant aquesta resposta pública i que, evidentment, aquest nou pla de salut mental havia de ser transversal i havia de refermar aquesta aposta de Balears per l'atenció integral i també a l'atenció comunitària.

No em vull allargar més, per tots aquests motius donarem suport a aquesta proposta, perquè pensam que el que es proposa per part del Grup Parlamentari Popular és encertat i també volem donar l'enhorabona a la Sra. Borrás.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Gamundí. Ara té per un temps de cinc minuts la Sra. Borrás.

LA SRA. BORRÁS I ROSSELLÓ:

Moltes gràcies, president. Bé, en primer lloc, vull agrair a tots els grups d'aquesta cambra el suport que donen a aquesta iniciativa. I dir només una cosa a la Sra. Gamundí, m'agradaria que un dia anàs a l'hospital o a un servei de salut mental i que els mateixos professionals li poguessin explicar com es fan aquestes transicions avui per avui. És veritat que hi ha una història clínica compartida, però els nins quan van a l'IBSMIA la seva història clínica passa tot d'una..., no escriuen a la història clínica de..., de tots; o sigui, no escriuen a la història de salut, escriuen a la història d'atenció primària; quan passen a adults escriuen a un altre lloc. Per tant, això és una cosa que hem de tenir molt en compte.

És veritat que de cara a la població podem pensar que la història clínica de salut és una cosa emprada per tots els professionals, però és una cosa que no ha tingut un cent per cent d'èxit. Per tant, crec que a vegades no podem parlar sense coneixement de causa.

Després, dir-li al Sr. Sanz que és responsabilitat d'aquesta comunitat autònoma l'augment d'especialistes. Els especialistes els demana cada comunitat autònoma al ministeri. Li ho asseguro ben bé perquè jo els he demanat a vegades. Vull dir, que sé que cada comunitat autònoma va al ministeri i demana les places que ha de fer d'especialistes, tant de psiquiatria com d'infermeria de salut mental com de..., d'infermeria no en puc parlar, però les places d'especialista les demana cada una de les comunitats autònomes.

Per la resta, moltes gràcies a tots els grups.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Borràs. Pel manifestat pels diferents portaveus d'aquesta comissió, entenem que es pot donar aprovada per assentiment la Proposició no de llei RGE núm. 12150/21, relativa a la salut mental.

I no havent-hi més temes a tractar, s'aixeca la sessió. Moltes gràcies.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS
